

*31) *Menzel*: Deutsche Geschichte, -- отъ всичкитѣ съчинения по всеобщата история — единствено по мнѣнието на Кейма, което вѣрно оцѣнява периода на времето на 30-годишната война и въ което въззрѣнието на автора заслужва пълно уважение, макаръ и нѣкои отъ сжжденията му да сж сега малко устарѣли.

32) *Franz Keym*: Geschichte des dreissigjährigen Krieges, nach den Resultaten der neuern Forschungen, 2 Bände in 8°, Freiburg im Breisgau, 1863—1864. Въ прѣдговора автора казва, че „историята на 30-годишната война била цѣли 200 години разгльждана и излагана едностранчиво — само отъ протестанска глѣдна точка, но щомъ противната (т. е. католическата) страна, въ най ново време (т. е. отъ 1850 година), взела по дълбоко да ислѣдва този периодъ на време, то цѣлото старо, 200-годишно здание, което ужъ нѣмало твърда основа, трѣбвало да рухне и рѣшително рухнало (!). Едва изминало едно десетолѣтие (1850—1860), когато вече въззрѣнието върху този периодъ на време съвсѣмъ се измѣнило и това, което 200 години се признавало истинно и вѣрно, сега отъ день на день се оказва все по вече изопачено и извратено (твърдѣ смѣло заявление отъ страна на католицитѣ!). По нататъкъ *Кеймъ* казва, че не е съвсѣмъ право да се разсжждава върху протестанската и католическата т. е. религиознитѣ глѣдни точки, и прибавя, че неговата задача ще бжде да усвои на 30-годишната война напълно принадлежашето ней чисто-политическо значение, т. е. въззрѣния, не протестански и не католически, а национални (общегермански, слѣдователно тогава — имперски, императорски и за това — католически и анти-национални (т. е. тогава противни на единството на империята, които имали прѣдъ видъ раздроблението ѝ, слѣдователно протестантски), за това — доказва *Кеймъ* — защото императора и католическитѣ господари на Германия се сражавали за запазване (ужъ) цѣлостта и единството на германската империя, а Густавъ-Адолфъ (когото *Кеймъ* не нарича, освѣнъ *Der Schwede*), шведитѣ и германскитѣ протестанти се стрѣмили и трудили (ужъ) да разрушатъ священната римска империя (ужъ както въ V вѣкъ сѣвернитѣ варвари — Римъ!). Това е достатъчно, мислимъ, да освѣтли всѣкиго не-католикъ, че подобни сжждения на Кейма не сж основани на здрава, рационална логика, но на твърдѣ добръ извѣстната на всички не-католици иезуитска казуистика — и за туй, излишно е да се простираме по вече върху това. При всичко това, тѣй като отъ сблзкванията на *Кейма* и на другитѣ най нови католически историци могатъ въ интереса на историческата истина да доведжтъ, ако не

